

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ: ОБМІН ДОСВІДОМ

УДК 342.95

DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2025-2-14-20>**Пінчук Роман Сергійович,**

аспірант відділу аспірантури (ад'юнктури) і докторантури
(Харківський національний університет внутрішніх справ, м. Харків)
ORCID: <http://orcid.org/0009-0009-5431-413X>

АДАПТАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ПІДГОТОВКИ СПЕЦПІДРОЗДІЛУ GSG 9 В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ДЛЯ ДЕПАРТАМЕНТУ ПОЛІЦІЇ ОСОБЛИВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ «ОБ'ЄДНАНА ШТУРМОВА БРИГАДА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ «ЛЮТЬ»

У представлений статті здійснено наукове дослідження імплементації зарубіжного досвіду Німеччини в контексті формування спеціалізованого підрозділу поліції особливого призначення «Об'єднана штурмова бригада Національної поліції України «Лють». У межах дослідження проведено аналіз історичних передумов інституціоналізації підрозділів спеціального призначення на міжнародному рівні. Детально розглянуто організаційні моделі, системи підготовки особового складу та специфіку операційної діяльності спеціального підрозділу поліції Федеративної Республіки Німеччина (GSG 9).

Особливий акцент зроблено на аналізі принципів підготовки особового складу спеціального підрозділу Німеччини, включно з емпіричною орієнтацією, концептуалізацією навчального процесу, активним експериментуванням, застосуванням індивідуалізованого підходу та розвитком фундаментальних фізичних якостей. Досліджено етапи відбору кандидатів, змістовне наповнення базової та спеціалізованої підготовки, а також особливості матеріально-технічного забезпечення розглянутих підрозділів.

У статті обґрунтовано важливість інтеграції позитивного зарубіжного досвіду в процес удосконалення системи підготовки українських поліцейських особливого призначення. Водночас наголошено на неприпустимості прямого копіювання іноземних моделей без урахування національних особливостей і контексту воєнного стану, що триває на території України. Підкреслено необхідність адаптації кращих міжнародних практик до вітчизняних реалій із метою оптимізації ефективності функціонування поліції особливого призначення «Об'єднана штурмова бригада Національної поліції України «Лють» в умовах сучасних оперативно-службових викликів.

Ключові слова: підрозділи поліції особливого призначення, заручники, воєнний стан, тероризм, спеціальні підрозділи, спецпризначенець, тактика.

Постановка проблеми. Аналіз історичного розвитку сил спеціального призначення у світі свідчить про еволюцію спеціальної тактики, структури та підготовки спецпризначенців. Зарубіжний досвід, зокрема країн Європи, накопичив значний обсяг знань щодо принципів відбору, підготовки, матеріально-технічного забезпечення та тактики застосування таких підрозділів поліції. Водночас потрібно підкреслити, що пряме копіювання й імплементація іноземних моделей підготовки поліцейських спецпризначенців в українських реаліях може виявитися неефективним. Причиною цього є відмінності в організаційних засадах функціонування

поліцейських структур, рівні правової свідомості суспільства та соціально-економічних умовах, у яких здійснюють свою діяльність правоохоронні органи. Отже, вивчення зарубіжного досвіду не передбачає його механічне перенесення в практичну площину діяльності вітчизняних спеціальних підрозділів. Проте аналіз службової практики та виокремлення окремих підходів чи елементів, безумовно, становить значну практичну цінність [1, с. 3–6]. У подальшому буде розглянуто ряд аспектів, пов'язаних із функціонуванням спеціальних підрозділів поліції у провідних країнах світу.

У 1960–1970-х роках на глобальному рівні спостерігалася тенденція до інституціоналізації спеціалізованих підрозділів поліції. Цей процес був детермінований зростанням кількості надзвичайних подій терористичного характеру, включно з активізацією міжнародного тероризму та транснаціональної злочинності, а також розширенням незаконного обігу наркотичних речовин та зброї. У європейському регіоні першопрохідцем у створенні подібних формувань стала Федеративна Республіка Німеччина. Визначальними в цьому процесі були трагічні події під час Олімпійських ігор у Мюнхені 5 вересня 1972 року, де терористичний акт проти ізраїльських спортсменів чітко продемонстрував нагальну потребу в наявності спеціально підготовлених сил для боротьби з тероризмом. Операція зі штурму аеропорту Фюрстенфельдбрук, де утримувалися заручники, проводилася силами звичайної поліції, оскільки на той момент у Німеччині ще не існувало спеціалізованих поліцейських підрозділів для протидії терористичним загрозам. Невдала спроба звільнення заручників призвела до загибелі всіх заручників, п'яти з восьми терористів та одного поліцейського [2]. Тож така резонансна подія стала потужним імпульсом для створення антитерористичних спеціальних підрозділів у багатьох європейських країнах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд наукових публікацій свідчить про значну увагу дослідників, зокрема О. Бандурки, О. Боровика, В. Біліченка, В. Бондаренка, В. Заросила, Д. Калаянова, В. Підгірного, К. Рубана, С. Циганія, А. Черненка й інших, до вивчення досвіду підготовки поліцейських кадрів у зарубіжних країнах. Водночас, попри наявність наукових досліджень, присвячених діяльності та підготовці спецпризначенців за кордоном, питання комплексного застосування цього досвіду в процесі формування ОШБ «Лють» залишається недостатньо вивченим. Існує нагальна потреба в науково обґрунтованому підході до адаптації кращих світових практик з урахуванням національних особливостей, наявного ресурсного забезпечення та специфіки службової діяльності в умовах воєнного стану. **Таким чином, постає наукова проблема, яка полягає у визначенні оптимальних шляхів застосування зарубіжного досвіду й міжнародних стандартів у процесі формування, підготовки та забезпечення ефективної діяльності ОШБ «Лють» в умовах сучасних викликів.** Дослідження цієї проблеми дасть змогу розробити практичні рекомендації для вдосконалення національної системи підготовки спецпризначенців та підвищення їх бойової готовності.

Метою статті є здійснення комплексного аналізу можливостей застосування зарубіжного досвіду та міжнародних стандартів у процесі формування, підготовки та забезпечення ефективної діяльності ОШБ «Лють» з урахуванням національних особливостей і умов воєнного стану, а також застосування під час виконання бойових завдань щодо стримування збройної агресії Російської Федерації проти України.

Виклад основного матеріалу. Дослідження генезису підрозділів спеціального призначення – це складний, але водночас актуальний науковий напрям. Однією з ключових перешкод у цьому процесі є значний обсяг інформації, що має обмежений доступ. Варто зазначити відсутність консенсусу щодо точної дати й обставин появи перших формувань такого типу, про що свідчать розбіжності в історичних джерелах, що сягають значних часових меж. Попри це, військові формування, наділені специфічними функціональними обов'язками

для виконання спеціалізованих завдань, що виходять за межі компетенції регулярних військових частин, фіксуються ще в арміях античного світу. Проте домінуючою в науковому середовищі є думка про інтенсифікацію розвитку сил спеціального призначення в першій половині XX століття, що було пов'язано зі створенням підрозділів, де поряд із відбором висококваліфікованого особового складу забезпечувалася їх цілеспрямована фахова підготовка.

В умовах реформування вітчизняної правоохоронної системи, що відбувається на тлі воєнного стану на території України, актуалізується необхідність пошуку та впровадження прогресивних підходів до професійної підготовки поліцейських особового призначення. У цьому контексті значущим теоретичним і практичним підґрунтям виступає досвід бойової підготовки, накопичений спеціальними підрозділами поліції зарубіжних країн.

З огляду на наявність позитивного зарубіжного досвіду у сфері підготовки спеціальних підрозділів існує обґрунтоване припущення щодо його потенційної користі для оптимізації національної системи підготовки спецпризначенців. У цьому контексті особливий науковий інтерес становлять прогресивні досягнення держав, що демонструють високий рівень професійної підготовки поліцейських, який відповідає міжнародним стандартам, мають глибокі історичні освітні традиції, що зумовлює їх лідерські позиції у науково-освітньому просторі на регіональному та глобальному рівнях, а також накопичили значний практичний досвід у проведенні спеціальних операцій.

До базової бойової підготовки спецпризначенців належать завдання, пов'язані із значними фізичними навантаженнями, серед яких марш-кидки з повним екіпуванням, подолання природних водних перешкод, тактика рукопашного бою, уміння користуватися холодною та вогнепальною зброєю, навички виживання в екстремальних кліматичних умовах, уміння орієнтуватися на місцевості [3, с. 28–29].

Професійна (спеціальна) підготовка охоплює широкий спектр знань, пов'язаних із вибухотехнікою, роботою з радіостанцією, прониканням і штурмом будівлі, відпрацюванням навичок екстремального керування різними транспортними засобами, техніки підводного плавання, знання та використання методів експрес-допиту, а також вивчення тактичних можливостей потенційного супротивника [4, с. 289–290].

Розглянемо та порівняємо відмінності підрозділів поліції особового призначення (далі – ППОП) зарубіжних країн, які ефективно виконують свої функції та завдання, а також ознайомимося з особливостями організаційно-штатної структури, системою підготовки та навчання.

26 вересня 1972 року утворився новий підрозділ поліції, який отримав назву «Група охорони кордонів 9» (далі – GSG 9) – спеціальний підрозділ федеральної поліції Німеччини, який спеціалізується на боротьбі з тероризмом, звільненні заручників і знешкодженні вибухонебезпечних предметів. Ульріх Вегенер, підполковник Федеральної прикордонної служби, який на той час проходив службу на посаді офіцера зв'язку BGS у Федеральному міністерстві внутрішніх справ, отримав від міністра внутрішніх справ Ганса-Дітріха Геншера завдання сформувати боєздатний антитерористичний підрозділ. Після відбору кандидатів та проведення відповідного навчання у квітні 1973 року Вегенер доповів про готовність до роботи двох бойових груп GSG 9.

Отриману назву та статус прикордонної групи GSG 9 зберігала й під час реорганізації Федеральної прикордонної служби, навіть після розформування прикордонних груп на користь прикордонних відділів у 1981 році та перепідпорядкування прикордонних командувань у 1993 році на головні управління прикордонної служби. Після перейменування у 2005 році Федеральної прикордонної служби на Федеральну поліцію абревіатура GSG 9 була збережена через її відомість, але до неї було додано назву Федеральна поліція (нім. GSG 9 der Bundespolizei).

З 1 серпня 2017 року GSG 9 перебуває в оперативному підпорядкуванні 11-го управління Федеральної поліції. Основними завданнями спецпідрозділу поліції GSG 9 є такі: звільнення заручників, боротьба з тероризмом, участь у міжнародних поліцейських місіях у межах діяльності ЄС та ООН, розроблення та впровадження новітніх методів реагування на складні правоохоронні ситуації, застосування спеціальної тактики й техніки, а також спеціальних засобів управління оперативною роботою, проведення спеціальних оперативних завдань із застосуванням сучасних транспортних засобів, зокрема, у морському та річковому середовищах.

GSG 9 складається з близько 300 висококваліфікованих співробітників, організованих у три оперативні підрозділи: GSG 9/1 – спеціалізується на *антитерористичних операціях у стандартних умовах, налічує 100 осіб*; GSG 9/2 – *відповідає за антитерористичні дії на суднах та інших морських об'єктах*, також складається зі 100 осіб; GSG 9/3 – *є групою десантників-парашутистів чисельністю 50 осіб*.

Кожен із цих підрозділів поділяється на оперативні групи по п'ять осіб. Склад цих груп може змінюватися залежно від конкретної екстреної ситуації та завдання, формуючи спеціалізовані команди з бійців з різними навичками та досвідом. Окрім оперативних груп, до складу GSG 9 входять штабна група, вертолітна ланка, навчальний загін, загін зв'язку й інформації, група техніків та підрозділ матеріально-технічного забезпечення.

Кандидатами на вступ до GSG 9 можуть бути випускники поліцейських академій Федеральної поліції, інших федеральних поліцейських сил та поліцейських сил федеральних земель. Граничний вік для початку основної та спеціальної підготовки становить 34 роки.

Щорічно навесні, незадовго до початку навчання в травні, проводиться чотириденний процес відбору здібностей (EAV). Претенденти повинні пройти медичне обстеження на придатність, яке проводить відповідна медична служба. Одним із критеріїв відмови за медичними показниками є захворювання зору та необхідність носіння окулярів та лінз. Проте з 2019 року корекція зору за допомогою лазерної хірургії є дозволеною, однак на момент подачі заявки потрібно, щоб минуло два роки.

EAV передбачає відбірковий тренінг, під час якого перевіряються фізичні здібності, моторика та витривалість кандидатів, зокрема: тест Купера (12-хвилинний біг на витривалість) – не менше ніж 3000 метрів; спринт на 100 метрів – максимум за 13,4 секунди; стрибок у довжину з місця – не менше ніж 2,40 метра; підтягування – не менше ніж 10 разів; жим лежачи – не менше ніж 10 повторень із 75 % власної ваги (але не менше за 50 кг); подолання смуги перешкод і дистанції спритності.

Крім фізичної підготовки, обов'язковим етапом відбору є психологічне оцінювання, спрямоване на виявлення рівня розумової працездатності, стійкості концентрації уваги, навичок командної роботи та відповідності

особистісних якостей вимогам професійної діяльності. Кандидати також повинні продемонструвати свої навички стрільби та вміння безпечно поводитися зі зброєю. EAV завершується особистим заключним обговоренням у форматі мультимодального інтерв'ю. Зазвичай лише 10–15 % кандидатів успішно проходять усі етапи відбору.

Поліцейські, які на конкурсній основі рекомендовані на навчання, розпочинають десятимісячний курс базової та спеціальної підготовки. Програма передбачає чотири місяці базової підготовки, тиждень інтенсивних фізичних вправ, спеціальну підготовку (спрямовану на конкретне тактичне застосування офіцера) та підсумковий кваліфікаційний іспит. У разі успішного проходження всіх етапів кандидат отримує службовий знак і призначається до одного з оперативних підрозділів на посаду офіцера спеціального призначення.

Додатковими кваліфікаціями для виконання завдань в особливо складних ситуаціях є високоточна стрільба, водолазна підготовка та стрибки з парашутом у вільному падінні (навчання та підвищення кваліфікації відбувається в десантно-транспортному училищі), а також ведення спостереження (розвідка). Оперативні водолази GSG 9 регулярно беруть участь у спільних тренуваннях із бойовими плавцями Бундесверу в Еккернферде з метою обміну досвідом щодо навчальних методик і використання спеціального обладнання на стиснутому повітрі та гідравлічних костюмів для підводного плавання.

Техніка рукопашного бою та самооборони базуються переважно на бойових мистецтвах, як-от бокс, кік-боксинг, дзюдо, він-чун та ескрима. Методи затримання або знешкодження злочинця базуються насамперед на дзюдзюцу (джиу-джитсу) або він-чун.

Окремі офіцери GSG 9 також беруть участь у навчальних курсах, організованих Командуванням спеціальних сил (KSK) Бундесверу (наприклад, у спеціальній підготовці з парашутного спорту або поводження із саморобними вибуховими пристроями, а також знешкодження вибухонебезпечних предметів).

Матеріально-технічне забезпечення підрозділу GSG 9 характеризується високим рівнем оснащення. Особовий склад забезпечується комплексом засобів індивідуального захисту, зокрема шоломами з інтегрованими системами радіозв'язку та підвищеним рівнем криптографічного захисту. Стандартна службова уніформа бійців GSG 9 представлена комбінезонами темно-зеленого або коричневого кольору, що вирізняються підвищеною механічною міцністю. Спеціальний підрозділ укомплектований широкою номенклатурою службових транспортних засобів, включно з позашляховиками, мотоциклами, мікроавтобусами, вантажними автомобілями, бронетранспортерами, гелікоптерами, а також засобами повітряної розвідки, як-от безпілотні літальні апарати.

Арсенал вогнепальної зброї підрозділу GSG 9 переважно представлений пістолетами-кулеметами, оснащеними приладами нічного бачення, зокрема моделлю HK MP5. Крім того, особовим складом застосовуються автоматичні гвинтівки, а саме Steyr AUG, G36, HK SL8, та снайперські гвинтівки моделей HK G22 і HK PSG-1. Серед пістолетів особливої уваги заслуговує модель OHWS, обладнана глушником.

У разі потреби бійці спецпідрозділу GSG 9 застосовують спецзасоби, світлозвукові гранати та набії, споряджені термічними зарядами з метою створення осередків пожежі для примусової зупинки броньованої техніки [5, с. 67–68]. З 2024 року морські підроз-

ділі GSG 9 оснащені швидкісними катерами та мають у своєму складі спеціально підготовлених водолазів. Оперативна діяльність підрозділу може здійснюватися з використанням плавзасобів, що перебувають на балансі Федеральної поліції [6].

Аналізуючи нормативно-правові акти європейських країн, які поширюються на спецпідрозділи поліції Німеччини, ми дійшли висновку про певні відмінності українського законодавства, особливо щодо дій поліцейських під час воєнного стану. Так, згідно з Декларацією про поліцію, яку було прийнято 8 травня 1979 року Парламентською асамблеєю Ради Європи, встановлені стандарти поведінки поліцейського під час війни та надзвичайного стану (іноземної окупації) [7].

Декларацією про поліцію визначено, що поліцейський продовжує виконувати свої завдання охорони громадян і майна під час війни та ворожої окупації в інтересах громадянського населення. Тому він не має статусу «учасника військових (бойових) дій» і на нього не поширюються положення Третьої Женевської конвенції від 12 серпня 1949 року, що стосується поводження з військовополоненими.

Під час окупації поліцейський: не бере участі в операціях проти сил опору; не бере участі в заходах для використання населення у військових цілях і для охорони військових об'єктів.

Якщо поліцейський виходить у відставку під час ворожої окупації через примус до виконання незаконних наказів окупаційної влади, що суперечать інтересам громадянського населення, а також через відсутність альтернативних варіантів дій, він має право на відновлення на службі після завершення окупації без втрати прав і привілеїв, якими користувався б у разі продовження служби.

Поліцейський не підлягає кримінальній або дисциплінарній відповідальності як під час окупації, так і після завершення за добросовісне виконання наказу органу влади, що вважався компетентним, якщо такий наказ відповідав його службовим обов'язкам щодо забезпечення безпеки цивільного населення. Окупаційна влада не застосовує дисциплінарних або юридичних заходів проти поліції за виконання наказів попередньої влади, відданих до окупації. З вищенаведеного можливо зробити висновок, що у європейських країнах поліція не має статусу комбатанта.

Висновки. Аналіз практичних засад функціонування спецпідрозділу поліції Німеччини GSG 9 дав змогу дійти висновку, що існують уніфіковані тенденції, характерні для більшості країн світу, а саме: підвищені вимоги й жорстко регламентований відбір кандидатів на службу в підрозділ спеціального призначення, особливий статус усередині галузевого відомства, тотожні функціональні обов'язки, наявність спеціальних засобів захисту та нападу й використання системи професійної підготовки майбутніх спецпризначенців, що охоплює фізичну, поліцейську (тактичну й оперативну), вогневу, снайперську, правову, психологічну, медичну, вибухотехнічну та дайверську підготовку. Однак застосувати аналогічні високі критерії щодо відбору персоналу для ОШБ «Лють» ускладнюється великою штатною чисельністю (приблизно 5000 поліцейських), на відміну від GSG 9 (300 поліцейських), а також стиснутими термінами підготовки особового складу до дій за призначенням. Попри те, що повномасштабна війна потребує швидкого формування та залучення великої чисельності підрозділів, існують ключові напрями, де досвід GSG 9 може бути адаптований і впроваджений для підвищення ефек-

тивності ОШБ «Лють» навіть за умов воєнного стану на території України.

У контексті аналізу функціонування спеціального підрозділу поліції Німеччини GSG 9 стандарти його формування пропонується класифікувати за такими критеріями:

1) *за принципом відбору кадрів:*

а) стан здоров'я (підвищені вимоги до здоров'я, встановлені стандарти до зросту, ваги та перенесених операцій);

б) вікові обмеження (встановлений граничний вік прийняття на службу в спецпідрозділи поліції (переважно до 34 років);

в) вимоги до попереднього стажу (досвіду служби) – подати заявку для участі в конкурсі можуть особи, які вже проходять службу в поліції або мають бойовий досвід; репутація – потрібно мати позитивну характеристику, яку здобули під час проходження служби в поліції; також вивчаються автобіографічні дані найближчого оточення (родичів);

2) *за системою підготовки та навчання:*

а) курси професійної підготовки складають шість місяців;

б) велика кількість різноманітних навчальних дисциплін, які передбачають практичні стрільби в міській місцевості, під час переслідування злочинців на транспортному засобі, контравтарійне управління автомобілем, вододолазна підготовка, стрибки з парашутом, розвідка, снайперська та контрснайперська підготовка, рукопашний бій, вибухотехнічна справа, забезпечення особистої безпеки перших осіб держави;

3) *за чіткою організаційно-штатною структурою та розподіленням службових повноважень, а також порядком взаємодії:*

а) приблизно спецпідрозділи діляться на три напрями (штурмові групи (активних дій); фахівці по переговорах, психологи;

б) адміністрація та матеріально-технічне забезпечення;

в) визначений алгоритм дій в екстрених ситуаціях та взаємодії поліцейських підрозділів;

4) *високоякісне матеріально-технічне забезпечення:*

а) тактична перевага спецпідрозділів поліції над злочинцями полягає в наявності сучасної зброї з високими тактико-технічними характеристиками;

б) сучасна техніка, спорядження й обладнання, які дають змогу оперативно прибувати на місце події та захищають від травмувань особовий склад.

ОШБ «Лють», на відміну від GSG 9, виконує завдання воєнного характеру, застосовуючи військоове озброєння та техніку нарівні зі Збройними Силами України. Бригада протистоїть армії РФ, яка використовує артилерію, танки, авіабомби, FPV-дрони та заборонені хімічні речовини. Створення у 2024 році Управління медичного забезпечення в ОШБ «Лють» підкреслює потребу у високоякісній медичній допомозі, на відміну від переважно домедичної підготовки в зарубіжних аналогах.

Отже, в умовах воєнного стану, що триває в Україні з 2022 року донині, формування та функціонування ОШБ «Лють» потребує адаптації міжнародних стандартів відповідно до реалій виконання заходів із забезпечення національної безпеки й оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації проти України. Водночас комплектування спецпідрозділів поліції в умовах війни потребує балансу між високими стандартами й оперативністю, що не завжди дає мож-

ливість дотримуватися ідеальних вимог до фізичної та інтелектуальної підготовки, а також термінів навчання й підготовки. Незважаючи на необхідність інтеграції передового світового досвіду та міжнародних стандартів, його повноцінна реалізація можлива за скасування воєн-

ного стану на території України та проведення переатестації особового складу ОШБ «Лють» із запровадженням соціальної підтримки поранених спецпризначенців та іншої категорії поліцейських, які не зможуть пройти атестацію.

Список використаних джерел

1. Логачов М. Г. Психологічна підготовка особового складу спеціальних підрозділів ОВС до дій в екстремальних ситуаціях : дис. ... канд. психол. наук: 19.00.06. Харків, 2001. 184 с.
2. Grenzschutzgruppe 9 (GSG 9). URL: <http://en.specwar.info/special-forces/germany/grenzschutzgruppe-9-gsg/> (дата звернення 22.07.2025).
3. Вербин Н. Б. Теоретичний аналіз професійно-прикладної фізичної підготовки майбутніх магістрів військового управління. *Військова освіта*. 2016. № 1 (33). С. 27–34.
4. Підгірний В. І., Рубан К. П. Зарубіжний досвід професійної підготовки працівників поліції Великобританії, США, Франції та його впровадження в Україні. *Світовий досвід підготовки кадрів поліції та його впровадження в Україні* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 21 березня 2016 року). Дніпропетровськ, 2016. С. 289–291.
5. Черненко А. П. Європейський досвід підготовки поліцейських та можливість його використання в Україні. *Світовий досвід підготовки кадрів поліції та його впровадження в Україні* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпропетровськ, 21 березня 2016 року). Дніпропетровськ, 2016. С. 66–69.
6. У ФРН елітний спецпідрозділ GSG 9 охоронятиме підводну інфраструктуру в Балтійському морі – Spiegel. URL: <https://susplne.media/856831-u-frn-elitnij-specpidrozdil-gsg-9-ohoronatime-pidvodnu-infrastrukturu-v-baltiyskomu-mori-spiegel/> (дата звернення: 22.05.2025).
7. Декларація про поліцію : резолюція № 690 (1979) Парламентської асамблеї Ради Європи від 08.05.1979. *БД «Законодавство України»*. ВР України. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/159808___159808 (дата звернення: 24.05.2025).

References

1. Lohachov, M.H. (2001). *Psychologichna pidhotovka obovovoho skladu spetsialnykh pidpodzdiv OVC do dii v ekstremal'nykh sytuatsiakh* [Psychological training of personnel of special units of the Armed Forces of Ukraine for actions in extreme situations]. *Candidate's thesis*. Kharkiv. 184 p. [in Ukrainian].
2. Grenzschutzgruppe 9 (GSG 9). Retrieved from: <http://en.specwar.info/special-forces/germany/grenzschutzgruppe-9-gsg/> (accessed: 22.07.2025) [in English].
3. Verbyn, N.B. (2016). *Teoretychnyi analiz profesiino-prikladnoi fizychnoi pidhotovky maibutnykh mahistriv viiskovoho upravlinnia* [Theoretical analysis of professional and applied physical training of future masters of military management]. *Viiskova osvita*, 1 (33), 27–34 [in Ukrainian].
4. Pidhirnyi, V.I., & Ruban, K.P. (2016). *Zarubizhnyi dosvid profesiinoi pidhotovky pratsivnykiv politzii Velykobrytanii, SSHa, Frantsii ta yoho vprovadzhennia v Ukraini. Svitovyi dosvid pidhotovky kadrov politzii ta yoho vprovadzhennia v Ukraini* [Foreign experience of professional training of police officers of Great Britain, USA, France and its implementation in Ukraine. World experience of police training and its implementation in Ukraine]. *Materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf.* Dnipropetrovsk. P. 289–291 [in Ukrainian].
5. Chernenko, A.P. (2016). *Yevropeyskyi dosvid pidhotovky politseiskikh ta mozhlyvist yoho vykorystannia v Ukraini. Svitovyi dosvid pidhotovky kadrov politzii ta yoho vprovadzhennia v Ukraini* [European experience in police training and the possibility of its use in Ukraine. World experience in police training and its implementation in Ukraine]. *Materialy Mizhnar. nauk.-prakt. konf.* Dnipropetrovsk, 2016. P. 66–69 [in Ukrainian].
6. In Germany, the elite special forces unit GSG 9 will protect underwater infrastructure in the Baltic Sea – Spiegel. Retrieved from: <https://susplne.media/856831-u-frn-elitnij-specpidrozdil-gsg-9-ohoronatime-pidvodnu-infrastrukturu-v-baltiyskomu-mori-spiegel/> (accessed: 22.05.2025) [in English].
7. *Deklaratsiia pro politsiu: rezoliutsiia No 690 (1979) Parlamentskoi asamblei Rady Yevropy vid 08.05.1979* [Declaration on the Police: Resolution No. 690 (1979) of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe of 08.05.1979]. *BD "Zakonodavstvo Ukrainy"*. VR Ukrainy. Retrieved from: https://zakononline.com.ua/documents/show/159808___159808 (accessed: 22.05.2025) [in Ukrainian].

Pinchuk Roman

Postgraduate Student at the Department of Organization of Educational and Scientific Training

(Kharkiv National University of Internal Affairs, Kharkiv)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-5431-413X>

ADAPTATION OF INTERNATIONAL EXPERIENCE IN TRAINING OF THE GSG 9 SPECIAL UNIT IN MARTIAL LAW CONDITIONS FOR THE SPECIAL PURPOSE POLICE DEPARTMENT “JOINT ASSAULT BRIGADE OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE “LYUT”

The presented article conducts a scientific study of the application of foreign experience of Germany in the context of the formation of a specialized police unit – the Department of Special Purpose Police “Joint Assault Brigade of the National Police of Ukraine “Lyut” (hereinafter – DPOP “OSHB “Lyut”). Within the framework of the study, an analysis of

the historical prerequisites for the institutionalization of special purpose units at the international level was conducted. The organizational models, personnel training systems and the specifics of the operational activities of the special police unit of the Federal Republic of Germany (GSG 9) were examined in detail.

Particular emphasis is placed on the analysis of the principles of training personnel of the special unit of Germany, including empirical orientation, conceptualization of the educational process, active experimentation, the use of an individualized approach and the development of fundamental physical qualities. The stages of candidate selection, the content of basic and specialized training, as well as the features of the material and technical support of the considered units were studied.

The article substantiates the importance of integrating positive foreign experience into the process of improving the system of training Ukrainian special forces. At the same time, it emphasizes the inadmissibility of directly copying foreign models without taking into account national characteristics and the context of martial law, which continues on the territory of Ukraine. The need to adapt the best international practices to domestic realities is emphasized in order to optimize the effectiveness of the functioning of the Special Forces Training Center "Lyut" in the conditions of modern operational and service challenges.

Key words: *special police units, hostages, martial law, terrorism, special units, special forces, tactics.*